

Interreg

Lietuva-Polska

Europos Regioninės Plėtros Fondas

artsandculture.marijampoletic.lt

MENAS IR KULTŪRA

Projekto Nr. LT-PL-2S-194

„Menas ir kultūra Lietuvos ir Lenkijos pasienio miestuose kaip turistų traukos objektas“

MARIJAMPOLĖ

1. Kačių kiemelis
 2. Choralinė sinagoga
 - 3-4. Marijampolės Rygiškių Jono gimnazija
 - 5-6. Marijampolės Šv. arkangelo Mykolo bazilikos ir Marijonų vienuolyno kompleksas
- MALONNY:
7. Povandenis laivas
 8. Emocijų peizažas
 9. Šv. Jurgis ir Etiopijos karalius
 10. Praskrendantys paukščiai
 11. Tekantis gyvenimas
 12. Gyvenk dabar, mirk vėliau
 13. Vartotojiškumas
 14. iUrvo sienos piešiniai
 15. Pizza Umbrella
16. Marijampolės dramos teatras
 17. Vytauto parkas
 18. Kvietiško dvaro sodybos ir kitų statinių kompleksas
 19. Cukraus fabriko pastatų kompleksas
 20. Marijampolės mokytojų seminarija
 21. Marijampolės kraštotyros muziejus ir Tauro apygardos partizanų ir tremties muziejus
 22. J. Basanavičiaus aikštė

TURISTINIO GIDO TURINYS

SUVALKAI

1. Suvalkijos kariuomenės istorijos ir tradicijų muziejus
2. Marijos Konopnickos muziejus
3. Andžejaus Strumilos vardo šiuolaikinio meno centras
4. Vieno paveikslo galerija
5. Valstybinis archyvas
6. Suvalkų apskrities muziejus
7. Marijos Konopnickos vardo viešoji biblioteka
8. Suvalkų kultūros centras
9. Vygrių muziejus
10. Jotvingių atminimo muziejus Šiurpilyje

MENAS IR KULTŪRA MARIJAMPOLĖJE

MARIJAMPOLĖS TURIZMO INFORMACIJOS CENTRAS

Adresas

J. Basanavičiaus a. 1, Marijampolė, Lietuva

Kontaktai

Telefonas: +370 642 23 003

El. paštas: marijampoletic@gmail.com

www.marijampoletic.lt

KAČIŲ KIEMELIS

1

P. Butlerienės g., Marijampolė

Marijampolės miesto įkūrėja grafienė Pranciška Butlerienė mylėjo ir laikė kates. Visai gali būti, kad tai ne tik graži legenda. Grafienės globėja buvo šventoji Pranciška Romietė. Kaip žinoma, Amžinasis miestas garsėja ne tik puikiais pastatais bei savo įspūdinga istorija, bet ir kačių gausa. Todėl Marijampolės senamiesčio jaukiame kiemelyje buvo įkurdintos su vandeniu

žaidžiančios grafienės Pranciškos Butlerienės katės (skulptorius Kęstutis Balčiūnas), o vieta pavadinta Kačių kiemeliu. Miestelėnai pastebėjo, kad, sugalvojus norą ir paglosčius visas tris kates, jis tikrai išsipildo. Tiesa, suvalkietiškos katės finansinių norų nepildo.

Kiemelį supančių pastatų sienas puošia meno simpoziumo „Malonny“ dalyvių sukurti piešiniai, čia vyksta Šv. Jurgio menų festivalio ir bardų koncertai.

CHORALINĖ SINAGOGA

KURIOJE ĮKURTA B. KLEIZAITĖS-VASARIS MENŲ GALERIJA

P. Butlerienės g. 5, Marijampolė

Dar XIX amžiuje miestų raidą pakeisdavo dažnai kylantys gaisrai. Be gyvenamosios vietos likdavo dešimtys, o kartais ir šimtai šeimų. Gaisrai niokojo ir mūsų miestą. Nuo 1894 m. gegužės 26 d. kilusio gaisro nukentėjo miesto centras ir tuometė Policijos (dabar P. Butlerienės) gatvė, todėl atstatant miestą atsirado erdvė, kurioje iškilo nauja sinagoga. 1899 m. miesto architektas Valerij Rybarski parengė maldos namų projektą ir tikėtina, kad po metų Marijampolę papuošė gražus statinys.

Sinagoga buvo mūrinė, tinkuota, dvišlaičiu stogu, nevientiso tūrio, su gausiais puošybos elementais. Tarp jų – iškilios tinko rozetės, arkinių nišelių eilė pagrindiniame fasade, taip pat frontono nišoje įkomponuotas simbolinis Toros motyvas. Sovietų valdžia čia buvo įkūrusi paruošų sandėlį ir daržovių parduotuvę. 1985 m. pastatas rekonstruotas ir jame įsikūrė Inžinierių namai, o po dešimtmečio čia pradėjo veikti Marijampolės apskrities švietimo centras, kuriam 2013 m. suteiktas Meilės Lukšienės vardas. Čia atidarytoje Beatričės Kleizaitės-Vasaris meno galerijoje eksponuojami garsiausių išeivijos lietuvių sukurti tapybos, grafikos ir skulptūros darbai. Vyksta klasikinės muzikos ir medinių instrumentų festivalio „Medynės“ koncertai.

2

MARIJAMPOLĖS RYGIŠKIŲ JONO GIMNAZIJA

Kauno g. 7, Marijampolė

Rygiškių Jono gimnazija išugdė daug mūsų tautai nusipelnusių garbių asmenybių – Lietuvos himno autorių Vincą Kudirką, Vasario 16-osios Akto signatarą, tautos patriarchą Joną Basanavičių, Jurgį Matulaitį, kuris šioje gimnazijoje mokėsi nuo 1882 iki 1887 m., prezidentą Kazį Grinių. Šią gimnaziją baigė semiotikos mokslo kūrėjas Algis Julius Greimas ir daugybė kitų lietuvybei, kultūrai, literatūrai, mokslui nusipelnusių vyrų.

1871 m. pirmą kartą gimnazijos rūmuose oficialiai nuskambėjo lietuvių kalba, kai gimnazistas Petras Kriaučiūnas salėje per iškilmingą mokslo metų baigimo aktą lietuviškai perskaitė iš lenkų kalbos išsiverstą poeto Jano Kochanovskio eilėraštį.

Gimnazijos stadione nuolatos vyksta renginiai, koncertai, miesto šventės. Rygiškių Jono gimnazijoje įrengtas šios gimnazijos istorijos muziejus bei Marijampolės kraštotyros muziejaus filialas, skirtas rašytojo klasiko Vinco Mykoliaičio-Putino gyvenimui ir kūrybai įamžinti.

Šalia stovi Marijampolės evangelikų liuteronų bažnyčios kompleksas. Evangelikų liuteronų bažnyčia pastatyta 1841 m. netoli pašto stoties. Tais pačiais metais šalia bažnyčios pradėjo veikti liuteronų mokykla, kiek vėliau pastatytas ir bokštas. Antrojo pasaulinio karo pradžioje bažnyčia buvo uždaryta, apgriauta, nuo bokšto nuimtas kryžius ir varpas. Pokario metais bažnytinis turtas ir žemė nacionalizuota, pastatas paverstas grūdų sandėliu, vėliau – sporto sale, šalia kurios dar pristatytas baseinas. 1992 m. bažnyčia grąžinta evangelikų liuteronų parapijai.

4

MARIJAMPOLĖS ŠV. ARKANGELO MYKOLO BAZILIKOS IR MARIJONŲ VIENUOLYNŲ KOMPLEKSAS

5

KURIO DALIS YRA MARIJONŲ GIMNAZIJA

Bažnyčios g. 3, Marijampolė

Marijampolės Šv. arkangelo Mykolo bazilika – viena svarbiausių Vilkaviškio vyskupijos bažnyčių. 1750 m. Prienų seniūno žmonos grafienės Pranciškos Ščiukaitės-Butlerienės kvietimu į besikuriantį Starapolės miestelį atvyko pirmasis vienuolis marijonas čekas Adalbertas Vaitiekus Strachas. Grafienės priskirtame marijonams žemės sklype ir jos lėšomis pradėtas statyti medinis vienuolyno pastatas bei bažnyčia, šalia įkurtas Marijonų sodas, kurio dabartinėje teritorijoje yra nuostabus parkas. Šis parkas – gyva miesto širdis, kurioje vyksta kultūros renginiai, kino seansai po atviru dangumi, koncertai, susitikimai, miesto šventės.

1977 m. buvo patvirtintas miesto generalinis planas, kuriame numatyta sutvarkyti teritoriją, esančią tarp Šešupės ir dabartinės J. Basanavičiaus aikštės. 1984 m. prasidėjo parko kūrimo darbai: pastatyti fontanai, dekoratyvūs tilteliai ir suoleliai. Parką papuošė Juliaus Narušio skulptūra „Šešupė“. 1986 m. respublikinis renginys „Poezijos pavasaris“, atkeliavęs į mūsų miestą, užsuko į naujai įkurtą parką, taip jam suteikdamas „Poezijos parko“ vardą.

6

2012 m. parkas rekonstruotas. Po rekonstrukcijos pagrindiniu parko akcentu tapo vanduo, buvo įrengtos kelios kamerinių renginių vietos bei amfiteatras. Poezijos parką papuošė dar viena Juliaus Narušio skulptūra, įamžinusi bardo Vytauto Kernagio dainą „Kaip sirpsta vyšnios Suvalkijoje...“. Už jos esančiame pėsčiųjų tunelyje atsirado marijampoliečių „Veidasienė“ (aut. Ieva Voroneckytė, Vytenis Jakas).

MALONNY

MARIJAMPOLĖ, LONDONAS, NIUJORKAS

„Malonny: Marijampolė, Londonas, Niujorkas: idėjų migracija“ projekto metu pasaulio menininkų ant pastatų sienų sukurti piešiniai, kuriuos galima pamatyti Poezijos parko, miesto aikštės prieigose.

„Malonny“ (Marijampolė, Londonas, Niujorkas) simpoziumo idėja gimė 2011 metų vasarą Jamaikoje, kai R. Bartkus su savo draugais K. Dolatowski, E. Elysee, I. Bartkus, P. Campbell ir A. Kumža nutarė suvienyti įvairių šalių kūrėjų polėkį bendriems darbams ir kasmet susitikti laisvos minties ir fantazijos simpoziumuose, kuriuose atsiskleistų įvairūs menai, visų pirma dailė, architektūra ir muzika.

POVANDENINIS LAIVAS

RAY BARTKUS, JAV, 2016 MALONNY 3

Dailininkas teigė, jog pažvelgęs į tilto koloną iš karto šioje vietoje įsivaizdavo iškylantį povandeninį laivą. Taikiamo, ramiame pastoralinio miestelio peizaže militaristinis objektas byloja apie dramatišką regiono praeitį istorijos sukuriuose, taip pat perspėja apie ateityje glūdinčius pavojus. Laivo fragmentuose matomi dailininko inicialai (RB) ir nutapymo metai (2016).

EMOCIJŲ PEIZAŽAS

RACHEL PRICE BACON, JAV, 2016 MALONNY 3

Piešinys vaizduoja suglamžytą popieriaus lapą, jo briaunas. Suglamžius popierių, jo nebeįmanoma visiškai ištiesinti, jis dažniausiai būna išmetamas kaip nesėkmingas bandymas, tačiau nesėkmės gali atverti naujus kelius, kur kas įdomesnius nei planuota. Kitos žalos formos - psichologinės, istorinės ar geologinės - taip pat gali būti nebeatitaisomos. Tam tikrą laiką ši žala gali išlikti nepastebima, tuo pat metu suteikdama formą matomai realybei.

ŠV. JURGIS IR ETIOPIJOS KARALIUS

ELI ELYSEE, JAV, 2016 MALONNY 3

9

Šį paveikslą paskatino sukurti iš Marijampolės herbo atpažįstamas Šv. Jurgio atvaizdas – akivaizdi gėrio pergalės prieš blogį metafora, kuri yra bendra tiek Lietuvoje, tiek Etiopijoje, tiek Jamaikoje. Čia vykusio Rastafari judėjimo menininkas Neville Garrick Reggae muzikos legendą Bob Marley vaizdavo kaip Etiopijos Šv. Jurgį. Simbolikai Rastafari naudojo Etiopijos vėliavos spalvas, kurios išdėstytos kita tvarka atsikartoja ir Lietuvos valstybės vėliavoje. Tokie atsitiktiniai elementai susijungė Eli kūrinys.

PRASKRENDANTYS PAUKŠČIAI

ELI ELYSEE, JAV, 2015 MALONNY 2

10

Ant tvoros pritvirtinti metaliniai paukščiai laukia saulėtos dienos, nes tuomet ant jos nuo medžių nusidriekia šešėlis, ir atrodo, jog paukščiai tupi ant šakų.

TEKANTIS GYVENIMAS

RAY BARTKUS, JAV, 2015 MALONNY 2

11

Dailininko Ray Bartkaus kūrinys „Tekantis gyvenimas“ nutapytas ant senosios Marijampolės užtvankos. Pats piešinys nupieštas atvirkščiai ir tikroji jo tvarka atsispindi tik vandenyje. Priklausomai nuo gamtos sąlygų, atspindys raibuliuoja arba yra ryškus, o kartais visai išnyksta. Menininkas tikisi, kad kiekvieną kartą praeivis čia atras vis kažką naujo. Šis piešinys, kaip ir mūsų gyvenimiškos dienos, kaskart kitoks.

GYVENK DABAR, MIRK VĖLIAU

VANDANA JAIN, JAV, 2015 MALONNY 2

12

Paveiksle vaizduojama iš logotipų sudaryta kalba. Pagrindinis akcentas - matomi žodžiai „Live for now, die for later“ („Gyvenk dabar, mirk vėliau“). Menininkė norėjo, kad žmonės praeidami pro šį paveikslą turėtų apie ką susimąstyti, todėl pasirinko atvaizduoti mirties ir gyvenimo kontrastą, kuris sukuria stiprius pojūčius. Paveiksle galime įžvelgti delnus, laikančius vandens lašą, simbolizuojantį gyvybę.

VARTOTOJIŠKUMAS

ELI ELYSEE, JAV, 2016 MALONNY 3

13

Philip Grisewood iliustracijose naudoja įvairius metodus, kuriuos jis sukūrė per daugelį metų eksperimentuodamas su skirtingomis žiniasklaidos priemonėmis. Šis darbas reprezentuoja šiuolaikinį vartotojiškumą – piešinyje simbolizuojamas greitas maistas, nuolatinis žmonių skubėjimas, lėkimas, nematymas, kas vyksta aplinkui, miestų tarša ir kenkimas aplinkai. Išryškinamas angliškas terminas “VOID”, kuris šio piešinio kontekste reiškia tuštumą, vakuumą, nieką. Vieta pasirinkta simbolizuojant vartus iš vartotojiško gyvenimo į visai kitokį pasaulį – perėjęs tiltą žmogus patenka į meno oazę, ramybę ir kitokią kultūrą.

IURVO SIENOS PIEŠINIAI

MICHAEL KEVIN ESTABROOK, JAV, 2015 MALONNY 2

14

Šiuo piešiniu siekta atkreipti visuomenės dėmesį į vis labiau globaliame pasaulyje plintančią tendenciją, kai žmonės stebi pasaulį tik per savo išmaniųjų įrenginių ekranus. Kūrinyje vaizduojamuose telefonų ekranuose realybė atspindima iš vaizdo kamerų, pritvirtintų prie kiekvieno žmogaus galvos. Autorius skatina susimąstyti ir pradėti keisti savo gyvenimus.

PIZZA UMBRELLA

THE BUBBLE PROCESS: SEAN HIGGINS IR NICHOLAS REZABEK, JAV, 2014 MALONNY 1

15

Šis piešinys linksmas, spalvingas ir puikiai atitinka pastato formą - jame vaizduojamas skėtis, po kuriuo lyja lietus. Skėčio pagrindą sudaro autorių mėgstamiausias patiekalas - pica, o pats vaizdas, susijęs su autorių gimtąja Ohajo valstija, suteikia galimybę pažvelgti į vidinę jūros pabaisą "Bessie", kuri gyvena Erie ežere. Šio piešinio autoriai norėjo nuostabiems Marijampolės miesto žmonėms padovanoti ne tik trupinėlių gražaus savo gimtojo krašto gamtovaizdžio, bet ir palikti dalelę savęs.

MARIJAMPOLĖS DRAMOS TEATRAS

16

P. Armino g. 2, Marijampolė

1942 m. rugsėjo 12 d. Marijampolėje atidarytas penktasis Lietuvoje profesionalus teatras. Laikas nebuvo palankus: vyko karas, tačiau teatro trupei pavyko per du sezonus pastatyti ir parodyti devynis spektaklius.

1956 m. prasidėjo teatro atgimimas. Į Marijampolę atvyko pirmųjų teatrinio fakulteto laidų absolventai iš Vilniaus, tarp kurių buvo daugelis vėliau pagarsėjusių aktorių: B. Gražys, R. Karvelis, V. Paukštė, J. Rygertas ir kt. 1962-ieji teatrui buvo lemtingi – jis vėl uždarytas.

Po 25-erių metų valstybinis teatras Marijampolėje vėl atkuriamas. Trupės pagrindą sudarė Konservatorijos teatrinio fakulteto absolventai: R. Aleksaitis, A. Kaniava, D. Meškauskas, E. Barauskaitė ir kiti. Nepavykus įsitvirtinti, jie išvyko į Vilnių ir ten įkūrė „Keistuolių“ teatrą. Šiuo metu Marijampolėje veikia municipalinis teatras.

Netoliese rasite Lietuvos Prezidento Kazio Griniaus memorialinį muziejų, kuriame 1904–1914 m. gyveno trečiasis Lietuvos prezidentas daktaras Kazys Grinius su šeima. Kazys Grinius – žymus lietuvių tautinio atgimimo veikėjas, švietėjas, knygnešys, publicistas ir varpininkas.

LIETUVOS PREZIDENTO K. GRINIAUS MEMORIALINIS MUZIEJUS

Bažnyčios g. 23, Marijampolė

XX a. pradžioje šie namai buvo visos Užnemunės kultūrinės ir politinės veiklos centras. Daktaras Kazys Grinius neužmiršdavo ir savo tiesioginio darbo – gydyti žmones.

1998 m. pastate įsikūrė memorialinis muziejus. Muziejuje sukaupti eksponatai pristato visuomenei šio iškilaus Lietuvos politiko gyvenimo kelią nuo gimimo iki mirties tiek tremtyje, tiek Jungtinėse Amerikos Valstijose.

17

VYTAUTO PARKAS

P. Kriaučiūno g. 26, Marijampolė

Prieškario laikais pasišnekučiuoti ir atsipalaiduoti čia rinkdavosi dailiai apsirengusios ponios ir išvaizdūs ponai. Parkas, dabar įgavęs papildomo patrauklumo, tačiau išlaikęs prieškario dvasią, apsodintas nuostabiais parodomaisiais Sūduvos paveldo gėlynais, kviečia lankytojus.

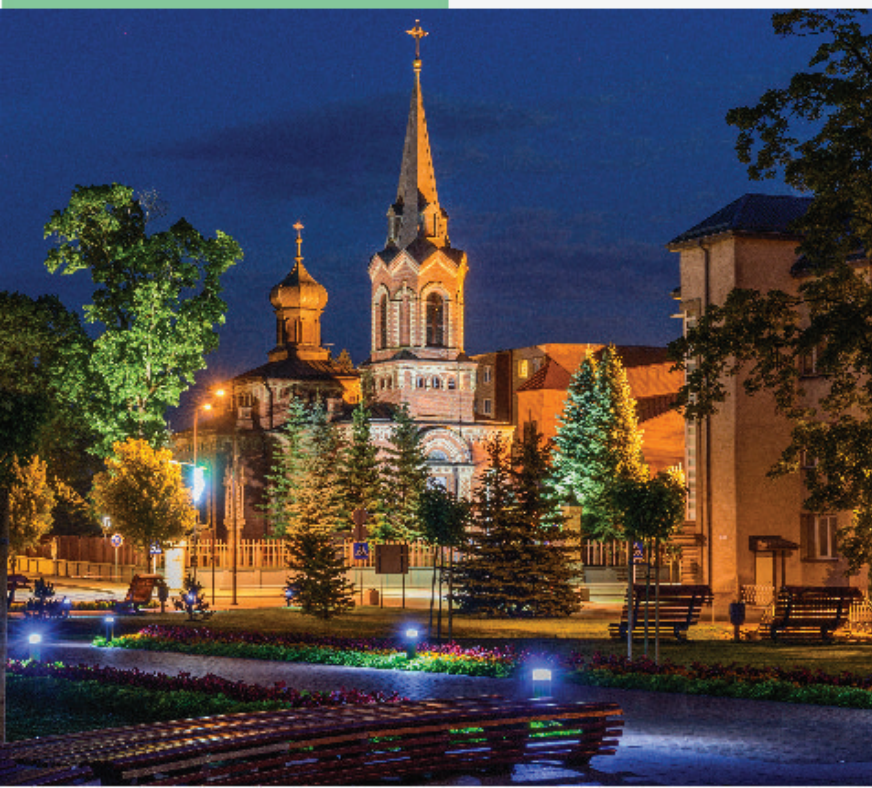
Tai seniausias miesto parkas, kuriam, minint kunigaikščio Vytauto Didžiojo metus, suteiktas Vytauto Didžiojo vardas. Vadinamajame Miesto sode susitikdavo tiek jaunuomenė, tiek vyresnioji marijampoliečių karta. Čia vykdavo renginiai, koncertai, vaidinimai, paskaitos. Miesto sodas buvo demokratijos židinys, nes čia nekildavo konfliktų tarp dešiniųjų ar kairiųjų, tarp žydų ir lietuvių. 2003 m. parke atidengtas skulptoriaus Juliaus Narušio sukurtas paminklas Vytautui Didžiajam. Parkas rekonstruotas ir vėl tapo miestelėnų traukos centru.

Čia vyksta koncertai ir kiti
kultūros renginiai,
baigiantis vasarai
suskamba muzikos
festivalis „Music park“.

Prie Vytauto parko glaudžiasi seniausias
mieste mūrinis pastatas – Šv. Margaritos
ligoninė, pastatyta XVIII–XIX a.
sandūroje. Dabar čia veikia Socialinės
pagalbos centras ir daug organizacijų,
vienijančių kūrybingus neįgalius žmones.
Šių žmonių sukuriami meno kūriniai
keliauja per parodas, parduodami
užsienio šalyse.

18

KVIETIŠKIO DVARO SODYBOS IR KITŲ STATINIŲ KOMPLEKSAS

P. Armino g. 92, Marijampolė

Dabar dvare įsikūrusi Marijampolės kolegija, turinti istorinių šokių grupę „Reverence“, organizuojama „Dvaro diena“, vyksta įvairūs renginiai, ekskursijos po dvaro teritoriją ir pastatus, įkurtas muziejus. Manoma, kad 1717 m. Prienų seniūnas Markas Antonijus ir jo žmona Pranciška Butleriai įkūrė Kvietiško dvarą. Dvaras buvo medinis (tuo metu medis buvo pigiausia statybinė medžiaga), o jį sudarė dvaro rūmai, 3 klojimai, 2 klėtys, 3 tvartai, bravoras, grūdų magazinas, vežiminė, vandens ir vėjo malūnai. Pirmojo dvaro autentiškų pastatų neišliko.

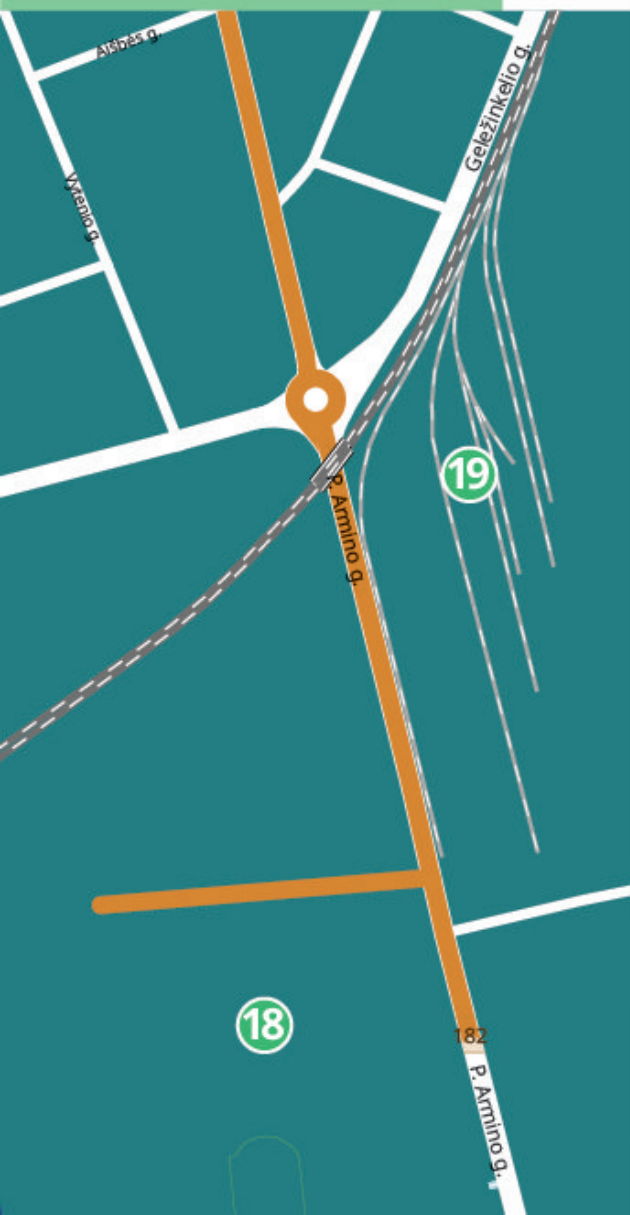
1831 m. balandžio 22 d. dvaro laukuose įvyko Marijampolės mūšis tarp sukilėlių ir Rusijos imperijos kariuomenės. Pergalę šventė sukilimo malšintojai. Apie šimtas žuvusių sukilėlių buvo palaidoti netoli dvaro, o keli šimtai atgulė Šv. arkangelo Mykolo bažnyčios šventoriuje.

19

CUKRAUS FABRIKO PASTATŲ KOMPLEKSAS

P. Armino g. 65, Marijampolė

Seniausias Lietuvoje Marijampolės cukraus fabrikas pradėjo veikti 1931 m. ir gamina cukrų iki šių dienų. Sakoma, kad suvalkietiškas cukrus saldžiausias, o cukrinius runkelius auginantys ūkininkai linksmiausi. Todėl šalia fabriko pastatytas paminklas cukriniam runkeliui, kaip mūsų krašto gerovės ir tvirtybės simbolis. Cukraus fabriko autentiškame pastate įkurtas „LC klubas“, kuriame atidarytas muziejus, surinkti įvairūs su cukrumi ir jo gamyba susiję eksponatai, taip pat rengiamos ekskursijos po cukraus fabriką. Tarpukaryje statytame cukraus sandėlyje dažnai vyksta meninės akcijos ir koncertai.

MARIJAMPOLĖS MOKYTOJŲ SEMINARIJA

20

Vytauto g. 47, Marijampolė

1919 m. Marijampolėje atidaryta mokytojų seminarija. Seminaristų ir mokytojų dėka ji tapo viena pavyzdgingiausių ir didžiausių Lietuvoje. 1936 m. seminarija uždaryta ir perkelta į Klaipėdą. Baigiantis Antrajam pasauliniam karui seminarijos teritorijoje palaidoti žuvę sovietų kariai. Sovietmečiu čia veikė aukštesnioji pedagogikos mokykla. Šiuo metu čia įsikūrusi Marijampolės meno mokykla, veikia Trečiojo amžiaus universitetas. Pagrindiniame pastate esančioje salėje vyksta klasikinės muzikos koncertai, Meno mokyklos mokinių pasirodymai ir jų darbų parodos. Šioje teritorijoje yra senas parkas, teka Javonio upelis, yra karių kapinaitės.

MARIJAMPOLĖS KRAŠTOTYROS MUZIEJUS IR TAURO APYGARDOS PARTIZANŲ IR TREMTIES MUZIEJUS

21

Vytauto g. 29, Marijampolė

Šie muziejai – tai didelis meno ir istorijos lobynas, čia nuolat veikia daugybė kultūros ekspozicijų, organizuojamos meninės edukacijos vaikams. Marijampolės kraštotyros muziejus XIX a. vidurio neoklasicizmo patalpų komplekse įsikūrė 1964 m. Muziejaus fonduose sukaupta apie keturiasdešimt tūkstančių eksponatų. Muziejus turi bene didžiausią Suvalkijos liaudiškos tekstilės rinkinį Lietuvoje.

1992 m. atidarytas Tauro apygardos partizanų ir tremties muziejus – Marijampolės kraštotyros muziejaus filialas. Po septynerių metų jis įsikūrė dabartinėse patalpose. Šiuo metu Tauro muziejus – informatyviausias šios rūšies muziejus Lietuvoje. Muziejaus „Saulėračio“ galerijoje nuolat rengiamos parodos, muziejininkai organizuoja edukacinius užsiėmimus tiek vaikams, tiek suaugusiems.

22

J. BASANAVIČIAUS AIKŠTĖ

J. Basanavičiaus a., Marijampolė

J. Basanavičiaus aikštė ir paminklas „Tautai ir kalbai“ (skulptorius Kęstutis Balčiūnas) – Marijampolės širdis, miestiečių susibūrimo vieta, slepianti praeities istoriją. Vienintelis Lietuvoje toks paminklas, atspindintis lietuvių tautos laisvės siekius ir kovą dėl kalbos išlikimo. Miesto centre esančioje aikštėje vyksta susitikimai, tai pagrindinė švenčių vieta. Vakarais įjungiamos projekto „Malonny: Marijampolė, Londonas, Niujorkas“ metu menininkų sukurtos apšvietimo kompozicijos ant Marijampolės savivaldybės administracijos pastato, „Mercure“ viešbučio 10 aukštų pastato. 2017 m. vasarą įrengta apšvietimo kompozicija ir ant Kultūros centro pastato, kuriame vyksta didieji Marijampolės miesto koncertai, rengiamos parodos, veikia B. Stankūnienės menų galerija. Šalia pastato pastatytas iš Marijampolės kilusiai pasaulinio garso operos solistei V. Urmanai skirtas meno kūrinys – suolelis su akmenine Lakštingala.

Tai pagrindinė (centrinė) miesto aikštė, gimusi, augusi ir besikeitusi kartu su miestu. Iš pradžių aikštė vadinta tiesiog Turgumi (Rynek) arba Turgaus aikšte (Торговая площадь), vėliau – Piliečių aikšte, o nuo 1927 m. aikštė gavo J. Basanavičiaus vardą. Sovietiniais metais pervadinta K. Poželos aikšte ir tik Lietuvai atgavus nepriklausomybę ji vėl susigrąžino J. Basanavičiaus vardą.

J. Basanavičiaus aikštės erdvės dažnai užpildomos koncertais, meno ir sporto renginiais. Kiekvienais metais paskutinį gegužės mėnesio savaitgalį aikštėje vyksta Marijampolės „Miesto dienų“ renginiai.

APGYVENDINIMAS

KAIMO TURIZMO SODYBOS

Sodyba „Baltaragio malūnas“

- 📍 Gustaičių km., Liudvinavo sen., Marijampolės sav.
- ☎ +370 618 04906
- ✉ info@baltaragis.lt
- 🌐 www.baltaragis.lt
- 🔍 461039, 6038596 (LKS)

Kaimo turizmo sodyba „Bukonys“

- 📍 Bukonių k. Marijampolės sav.
- ☎ +370 610 08806
- ✉ zyraiva@zebra.lt
- 🌐 www.bukonys.lt
- 🔍 464698, 6044427 (LKS)

Karpavičių sodyba

- 📍 Pabuktės k. 13, Liudvinavo sen., Marijampolės sav.
- ☎ +370 687 96000
- ✉ vkarakurtas@yahoo.com
- 🌐 karpaviciusodyba.weebly.com
- 🔍 460900, 6034095 (LKS)

Kaimo turizmo sodyba „Alaburdai“

- 📍 Mačiuliškių k., Marijampolės sav.
- ☎ +370 652 57002
- ✉ info@alaburdai.lt
- 🔍 475164, 6056063 (LKS)

Kaimo turizmo sodyba „Onixas“

- 📍 Marijampolės r. sav. Steiniškių k. Steiniškių g. 2
- ☎ +370 659 44777
- ✉ onixass@outlook.com
- 🌐 www.onixas.eu
- 🔍 447714, 6048436 (LKS)

Navickų sodyba „VYŠNIALAUKIS“

- 📍 Vyšniaukio k., Liudvinavo sen., Marijampolės sav.
- ☎ +370 656 86300
- ✉ alronavickai@gmail.com
- 🔍 463454, 6041751 (LKS)

Sodyba pas Maiklą

- 📍 Jovarų 4-oji g. 6, Puskelniai, Sasnavos sen.
- ☎ +370 652 80998
- ✉ sodybapasmaikla@gmail.com
- 🌐 www.sodybapasmaikla.lt
- 🔍 461962, 6053612 (LKS)

Žibūdų sodyba

- 📍 Sūduvos g. 64, Širvydų km., Marijampolės sav.
- ☎ +370 699 40980
- 🔍 447724, 6041301 (LKS)

NAKVYNĖ IR PUSRYČIAI VIEŠBUČIAI, SVEČIŲ NAMAI

MERCURE MARIJAMPOLĖ ****+

📍 J. Basanavičiaus a. 8, Marijampolė
☎ +370 343 97 778
✉ h9570@accor.com
🌐 www.mercure.com, www.accorhotels.com
🔍 457987, 6046966 (LKS)

LŪNA ***

📍 Mokyklos g. 1, Mokolų k., Marijampolė
☎ +370 343 68608
✉ info@motellluna.lt
🌐 www.motellluna.lt
🔍 457280, 6048310 (LKS)

SŪDAVIJA ***

📍 Sodo g. 1A, Marijampolė
☎ +370 343 52995
✉ Info@sudavija.com
🌐 www.sudavija.lt
🔍 457762, 6046305 (LKS)

ŽILINA

📍 Gedimino g. 106, Marijampolė
☎ +370 654 58047
✉ Viesbutis.zilina@gmail.com
🔍 459844, 6046389 (LKS)

EIVA

📍 Kauno g. 59, Marijampolė
☎ +370 343 72705
✉ info@eiva.lt
🌐 www.eiva.lt
🔍 458441, 6047880 (LKS)

GRĮŽULO RATAI

📍 Naujoji g. 12, Kantališkių km. Sasnavos sen.
☎ +370 343 20961
✉ info@grizuloratai.eu
🌐 www.grizuloratai.eu
🔍 463048, 6055965 (LKS)

VINGIS ***

📍 Poilsio g. 26, Marijampolė
☎ +370 343 20980
✉ info@hotel-vingis.lt
🌐 www.hotel-vingis.lt
🔍 457688, 6043336 (LKS)

KETA

📍 Gedimino g. 14A, Marijampolė
☎ +370 618 52264
🔍 458141, 6046802 (LKS)

NAKVYNĖ IR PUSRYČIAI VIEŠBUČIAI, SVEČIŲ NAMAI

DOMUS BEATI

📍 J. Bendoriaus g. 5, Marijampolės sav.
☎ +370 678 84766
✉ info@piligrimunamai.lt
🌐 www.piligrimunamai.lt
🔍 457595, 6046865 (LKS)

LUKA

📍 Mindaugo g. 5, Marijampolė
☎ +370 699 38891
✉ info@lukahotel.lt
🌐 www.lukahotel.lt
🔍 458384, 6046546 (LKS)

B&B

📍 Gedimino g. 55, Marijampolė
☎ +370 610 08525
🔍 459131, 6046635 (LKS)

BHB HOTEL

📍 Vytauto g. 50, Marijampolė
☎ +370 638 55625
🔍 457729, 6045602 (LKS)

STARAPOLĖ ***

📍 V. Kudirkos g. 24, Marijampolė
☎ +370 681 36125
✉ administracija@starapole.lt
🔍 458205, 6046685 (LKS)

AKMENINĖ KERPĖ

📍 Mindaugo g. 2, Marijampolė
☎ +370 699 38165
🔍 458237, 6046541 (LKS)

OLD TOWN APARTMENT

📍 Gedimino g. 6, Marijampolė
🔍 458080, 6046849 (LKS)

MARIJAMPOLE APARTMENT

📍 Civinsko g. 7-18, Marijampolė
🔍 457547, 6046327 (LKS)

JAUKUS APARTAMENTAI

📍 Vytenio g. 26, Marijampolė
🔍 457730, 6044918 (LKS)

APARTAMENTAI

📍 Draugystės g. 18-34, Marijampolė
🔍 458868, 6048004 (LKS)

MATINIMAS

RESTORANAI, KAVINĖS, PICERIJOS

Kavinė-baras „Nica“

📍 Laisvės g. 24, Marijampolė
☎ +370 612 00956
🔍 457951, 6046710 (LKS)

Grilio kavinė-baras „Kampas“

📍 Kauno g. 22, Marijampolė
☎ +370 343 50727, +370 650 35003
🌐 www.griliobaras.lt
🔍 458078, 6047312 (LKS)

Kavinė „Mūsų panda“

📍 Gedimino g. 6, Marijampolė
☎ +370 343 92645
🔍 458073, 6046849 (LKS)

Kavinukė

📍 J. Basanavičiaus a. 5, Marijampolė
☎ +370 343 92113
🔍 457886, 6046748 (LKS)

Kavinė-baras „KamBARys“

📍 Laisvės g. 26, Marijampolė
☎ +370 671 60844
✉ info@kambarys.eu
🌐 www.kambarys.eu
🔍 457917, 6046738 (LKS)

Restoranas „Pjazz“

📍 J. Basanavičiaus a. 8, Marijampolė
☎ +370 343 97777
✉ restoranas@noringe.lt
🌐 www.pizza.lt
🔍 457975, 6046965 (LKS)

Namų restoranas

📍 Gedimino g. 7, Marijampolė
☎ +370 620 11035
🔍 458109, 6046867 (LKS)

Restoranas „Midaus ragas“

📍 Laisvės g. 26, Marijampolė
☎ +370 343 20915
🔍 457915, 6046713 (LKS)

MATINIMAS

RESTORANAI, KAVINĖS, PICERIJOS

Restoranas „Starapolė“

📍 V. Kudirkos g. 24, Marijampolė
☎ +370 672 89561
✉ restoranas@starapole.lt
🌐 www.starapole.lt
🔍 458205, 6046680 (LKS)

Restoranas „Vingis“

📍 Poilsio g. 26, Marijampolė
☎ +370 343 20980
✉ info@hotel-vingis.lt
🌐 www.hotel-vingis.lt
🔍 457688, 6043336 (LKS)

Restoranas „Lūna“

📍 Mokyklos g. 1, Mokulų k., Marijampolė
☎ +370 343 20083
✉ info@clubluna.lt
🔍 457299, 6048303 (LKS)

Greito maisto restoranas „Hesburger“

📍 Kantališkių km., Sasnavos sen., Marijampolės sav.
☎ +37067294480
✉ marijampole@hesburger.lt
🌐 www.hesburger.lt
🔍 463278, 6055884 (LKS)

Greito maisto restoranas „Hesburger“

📍 Gedimino g. 18, Marijampolė
☎ +37061240319
✉ marijampole.gedimino@hesburger.lt
🌐 www.hesburger.lt
🔍 458202, 6046805 (LKS)

Greito maisto restoranas „McDonald's“

📍 Kauno g. 28, Marijampolė
☎ +370 687 22813
🌐 www.mcd.lt
🔍 458113, 6047341 (LKS)

Greito maisto restoranas „Big House Burgers“

📍 Vytauto g.50, Marijampolė
☎ +370 674 90201
🔍 457728, 6045608 (LKS)

Picerija „Čili pica“

📍 V. Kudirkos g. 3, Marijampolė, (PC „Maxima“)
☎ +370 343 29425
🌐 www.cili.lt
🔍 458267, 6047233 (LKS)

MATINIMAS

RESTORANAI, KAVINĖS, PICERIJOS

Kavinė „Parko Aveniu“

📍 J. Basanavičiaus a. 1, Marijampolė
☎ +370 343 73737
🌐 www.parkoaveniu.lt
🔍 457846, 6046991 (LKS)

Kavinukė – kepyklėlė „Sotas“

📍 Draugystės g. 10A, Marijampolė
☎ +370 618 14 947
🌐 www.sotas.lt
🔍 458769, 6047721 (LKS)

Kavinė – valgykla „Sotas“

📍 Jablonskio g. 2A, Marijampolė
☎ +370 618 71 935
🌐 www.sotas.lt
🔍 457842, 6045796 (LKS)

Picerija „Can Can Pizza“

📍 Dariaus ir Girėno g. 3A, Marijampolė (PC"Arena")
☎ +370 659 40352
🌐 www.cancan.lt
🔍 458275, 6047350 (LKS)

Restoranas „Miami Wok & Sushi“

📍 Gedimino g. 5, Marijampolė
☎ +370 692 69222
🔍 458089, 6046868 (LKS)

Vegetariško maisto restoranas „Seitanas“

📍 Jono Dailidės g. 1, Marijampolė
☎ +370 652 00360
🔍 458045, 6046973 (LKS)

Kiniečių restoranas „China Town“

📍 Kęstučio g. 4, Marijampolė
☎ +370 685 76666
🔍 457954, 6046736 (LKS)

Miami stotelė

📍 Stoties 2B, Marijampolė
☎ +370 602 09088
🔍 458828, 6046861 (LKS)

Kavinė-baras „Sūduvos Arka“

📍 Vasaros g. 90, Marijampolė
☎ +370 641 92790
🔍 459465, 6046254 (LKS)

Kavinė „Augenis“

📍 Stoties g. 21, Marijampolė
☎ +370 343 56281
🔍 458829, 6046972 (LKS)

MATINIMAS

RESTORANAI, KAVINĖS, PICERIJOS

Kavos baras „Coffee Hill“

📍 J. Basanavičiaus a. 10, Marijampolė
☎ +370 678 05065
✉ info@capulus.lt
🔍 457965, 6046889 (LKS)

9 metrai skonio

📍 Gedimino g. 25, Marijampolė
☎ +370 601 15119
🌐 www.9metraiskonio.lt
🔍 458387, 6046824 (LKS)

Picerija „Rico Pica“

📍 Vytauto g. 48A, Marijampolė
☎ +370 606 94844
🔍 457724, 6045798 (LKS)

Picerija „Pizza House“

📍 Gedimino g. 9, Marijampolė
☎ +370 699 06663
🔍 458131, 6046864 (LKS)

Picerija „Party Pizza“

📍 Vasario 16-osios g. 10, Marijampolė
☎ +370 648 00303
🔍 458119, 6046511 (LKS)

Picerija „Campo Pizza“

📍 R. Juknevičiaus g. 17A, Marijampolė
☎ +370 616 13333
🔍 458220, 6048074 (LKS)

BANKAI

AB „Swedbank“

📍 Jono Dailidės g. 6, Marijampolė
☎ 1884, +370 5 268 4444
✉ info@swedbank.lt
🌐 www.swedbank.lt

AB „Šiaulių bankas“

📍 Kęstučio g. 9, Marijampolė
☎ 1813, +370 700 55055
🌐 www.sb.lt
🔍 457980, 6046714 (LKS)

AB „SEB bankas“

📍 Vytauto g. 27a, Marijampolė
☎ +370 5 268 2800
🌐 www.seb.lt
🔍 457866, 6046396 (LKS)

UAB „Medicinos bankas“

📍 Bažnyčios g. 13, Marijampolė
☎ +370 800 60700
✉ info@medbank.lt
🌐 www.medbank.lt

UAB „Medicinos bankas“

📍 Kauno g. 39A, Marijampolė
☎ +370 800 60700
✉ info@medbank.lt
🌐 www.medbank.lt

AKTYVIOS IR VAKARO PRAMOGOS

Kaljanų namai „7 Miglos“

📍 Gedimino g. 28, Marijampolė
☎ +370 608 09134
🔍 458424, 6046772 (LKS)

Mary J. Pub

📍 Gedimino g. 17, Marijampolė
☎ +370 686 09123
🔍 458228, 6046860 (LKS)

Winis

📍 J. Basanavičiaus a. 8, Marijampolė
☎ +370 655 72330
🔍 457975, 6046965 (LKS)

Pramogų centras „Lūna“

📍 Mokyklos g. 1, Mokolų k., Marijapolės sav.
☎ +370 343 20023
🔍 457286, 6048309 (LKS)

Virtualios realybės kambarys „VR kambarys“

📍 Vytauto g. 8, Marijampolė
☎ +370 688 86366
✉ VRkambarys@gmail.com
🌐 www.vrkambarys.lt
🔍 457925, 6046798 (LKS)

Naktinis šokių ir kokteilių klubas „Nasa“

📍 Statybininkų g. 4, Marijampolė
☎ +37068902477
✉ info@nasaclub.lt
🌐 www.nasaclub.lt
🔍 459621, 6049244 (LKS)

Biliardinė „Red Ball“

📍 Jaunimo g. 2, Marijampolė
☎ +370 654 81616

Sveikatingumo centras „Sveikatos banga“

📍 Mokolų g. 61, Marijampolė
☎ +370 343 57055, +370 60319399
✉ info@sveikatosbanga.lt
🌐 www.sveikatosbanga.lt
🔍 457170, 6047776 (LKS)

Žirgynas „Horsina“

📍 Triobiškių km., Marijampolės sen., Marijampolės sav.
☎ +370 688 87064
🔍 460557, 6045732 (LKS)

AKTYVIOS IR VAKARO PRAMOGOS

Sporto mokykla – baseinas

📍 Jaunimo g. 8, Marijampolė
☎ +370 343 75 906
✉ marijampolesbaseinas@gmail.com
🌐 www.marijampbaseinas.puslapiai.lt
🔍 458490, 6047512 (LKS)

Marijampolės aeroklubas

📍 Kuzų km. 6, Sasnavos sen., Marijampolės sav.
☎ +370 687 32143
✉ alvydas@marizone.lt
🔍 464757, 6058333 (LKS)

Baidarių nuoma (Jurgita Girdauskienė)

📍 Armoniškių km., Liudvinavo sen., Marijampolės sav.
☎ +370 687 77476
✉ jurgitag@erdves.lt
🌐 www.baidares-suvalkija.lt
🔍 460202, 6033940 (LKS)

Baidarių nuoma (Kęstutis Gurevičius)

📍 Sodų bendrija „Papartis“, Marijampolės sav.
☎ +370 699 29276
✉ kestasgur@gmail.com

Baidarių nuoma „Marijampolė baidarės“

📍 Marijampolė
☎ +370 614 40205
✉ marijampolesbaidares@gmail.com
🌐 www.marijampolesbaidares.lt

Baidarių nuoma „Šešupės baidarės“

📍 Marijampolė
☎ +370 698 24753
✉ Sesupesbaidares@gmail.com

Dažasvydis Marijampolėje

📍 Pietarių km., Marijampolės sen., Marijampolės sav.
☎ +370 655 59980
🔍 459862, 6050561 (LKS)

ARVI futbolo arena

📍 Kauno g. 125, Marijampolė
🌐 www.fksuduva.lt
🔍 458936, 6048874 (LKS)

Marijampolės žaidimų sporto mokykla

📍 Gamyklų g. 1, Marijampolė
☎ +370 343 97 362
✉ zaidimusportomokykla@gmail.com
🔍 459506, 6049078 (LKS)

KULTŪROS RENGINIŲ VIETOS

Beatričės Kleizaitės-Vasaris menų galerija

📍 P. Butlerienės g. 5, Marijampolė
☎ +370 652 841 27
🌐 www.marsc.lt/beatriceskleizaites-vasarismenugalerija
🔍 458065, 6046798 (LKS)

Kino teatras „Spindulys“

📍 Kauno g. 13, Marijampolė
☎ +370 343 54787
✉ info@spinduliokinas.lt
🌐 www.spinduliokinas.lt
🔍 458011, 6047328 (LKS)

Marijampolės Petro Kriaučiūno viešoji biblioteka

📍 Vytauto g. 20, Marijampolė
☎ +370 343 50714
✉ info@marvb.lt
🌐 www.marvb.lt
🔍 457835, 6046510 (LKS)

Marijampolės kultūros centras

📍 Vilkaviškio g. 2, Marijampolė
☎ +370 343 74 600, +370 655 43860
✉ kcmarijampole@gmail.com
🌐 www.marijampoleskc.lt
🔍 457909, 6047053 (LKS)

Marijampolės dramos teatras

📍 P. Armino g. 2, Marijampolė
☎ +370 667 01110
🌐 www.marijampolesteatras.lt
🔍 457555, 6046598 (LKS)

Marijampolės Petro Kriaučiūno viešosios bibliotekos padalinys

📍 Draugystės g. 5, Marijampolė
☎ +370 343 72679
✉ draugystes.biblioteka@marvb.lt
🔍 458685, 6047482 (LKS)

KEMPINGAI IR POILSIAVIETĖS

Marijampolės kempingas

📍 Kempingo g. 44, Marijampolė
☎ +370 620 55555
✉ info@logofix.eu
🌐 457555, 6042869 (LKS)

IKI Grilio zona

📍 Poilsio g., Marių parko sala, Marijampolė
🔍 457161, 6043348 (LKS)

Buktos pažintinio tako poilsiavietė

📍 Želsvos k., Liudvinavo sen., Marijampolės sav.
🔍 463110, 6033891 (LKS)

POLICIJA, GAISRINĖ, LIGONINĖ IR KITOS INSTITUCIJOS

Marijampolės ligoninė

Priėmimo ir skubios pagalbos skyrius

- 📍 Palangos g. 1, Marijampolė
- ☎ +370 343 54264, +370 343 74934, +370 343 52900
- ✉ administracija@marijampolesligonine.lt
- 🌐 www.marijampolesligonine.lt
- 🔍 457733, 6047980 (LKS)

Marijampolės apskrities vyriausiasis policijos komisariatas

- 📍 J. Basanavičiaus a. 2, Marijampolė
- ☎ +370 700 60000
- ✉ info@policija.lt
- 🌐 www.marijampole.policija.lrv.lt
- 🔍 457895, 6046861 (LKS)

Marijampolės apskrities VPK migracijos skyrius

- 📍 Kęstučio g. 1, Marijampolė
- ☎ +370 700 60000
- ✉ info@policija.lt
- 🔍 457996, 6046847 (LKS)

Marijampolės apskrities valstybinė mokesčių inspekcija

- 📍 Laisvės g. 2, Marijampolė
- ☎ +370 343 97730
- 🌐 www.vmi.lt
- 🔍 458196, 6046656 (LKS)

Marijampolės pirminės sveikatos priežiūros centras

- 📍 P. Kriaučiūno g. 2, Marijampolė
- ☎ +370 343 94021
- ✉ info@marijampolespspc.lt
- 🌐 www.marijampolespspc.lt
- 🔍 457724, 6046625 (LKS)

Marijampolės apskrities VPK kelių policijos skyrius

- 📍 V. Kudirkos g. 61, Marijampolė
- ☎ +370 343 50625
- 🔍 458203, 6046457 (LKS)

Užimtumo tarnyba prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Kauno klientų aptarnavimo departamento Marijampolės skyrius

- 📍 Valaičio g. 2, Marijampolė
- ☎ +370 343 91 015
- ✉ info.marijampolestdb@ldb.lt
- 🌐 www.ldb.lt/tdb/Marijampole
- 🔍 458112, 6046964 (LKS)

Registru centras, Marijampolės filialas

- 📍 Laisvės g. 10, Marijampolė
- ☎ +370 343 91938
- 🌐 www.registrucentras.lt
- 🔍 458128, 6046673 (LKS)

POLICIJA, GAISRINĖ, LIGONINĖ IR KITOS INSTITUCIJOS

Marijampolės apskrities valstybinė mokesčių inspekcija, Marijampolės poskyris

📍 Kauno g. 16, Marijampolė
☎ +370 343 97790
🌐 www.vmi.lt
🔍 458033, 6047211 (LKS)

Marijampolės apskrities priešgaisrinę gelbėjimo valdyba

📍 Stoties g. 59, Marijampolė
☎ +370 343 65 830
✉ marijampole.pgv@vpgt.lt
🔍 459234, 6048646 (LKS)

Lietuvos didžiojo kunigaikščio Vytenio bendrosios paramos logistikos batalionas

📍 Vytauto g. 72, Marijampolė
☎ +370 343 91377
🌐 www.kariuomene.kam.lt
🔍 457380, 6044937 (LKS)

Marijampolės savivaldybės administracija

📍 J. Basanavičiaus a. 1, Marijampolė
☎ +370 343 90 011, +370 343 90 003
🌐 www.marijampole.lt
🔍 457853, 6046934 (LKS)

Sodra, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos Marijampolės skyrius

📍 A.Valaičio g. 2, Marijampolė
☎ 1883, +370 5 250 0883
🌐 www.sodra.lt
🔍 458107, 6046963 (LKS)

Marijampolės valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba

📍 Kauno g. 100A, Marijampolė
☎ +370 343 70952
🌐 www.vmvt.lt
🔍 459089, 6048657 (LKS)

SUVALKŲ TURIZMO INFORMACIJA

Turizmo informacijos centras

📍 Księdza Kazimierza Aleksandra Hamerszmity 16
☎ +370 343 97 778

Turizmo informacijos centras

📍 Wigierski Park Narodowy, Krzywe 82
☎ +48 87 5632562

Turizmo informacija/Vygrių muziejus

📍 Stary Folwark 50
☎ +48 87 5630152

MENAS IR KULTŪRA SUVALKUOSE

SUVALKIJOS KARIUOMENĖS ISTORIJS IR TRADICIJŲ MUZIEJUS SUVALKUOSE

1

Ul. Wojska Polskiego, Suwałki

Muziejus įsikūręs Wojska Polskiego gatvėje, buvusiam karininkų kazino.

Pastatas, iškilęs XIX–XX amžiaus sandūroje, yra vadinamojo rusiškojo bizantinio stiliaus. Iki Pirmojo pasaulinio karo kazino naudojo rusų kariuomenės karininkai. Lenkijai atgavus nepriklausomybę, tarpukariu kazino lankėsi Lenkijos karininkai. Po

Antrojo pasaulinio karo pastatą tebeveikė kazino. Praeito amžiaus paskutinio dešimtmečio viduryje pastatas buvo atnaujintas. Jau keletą metų jame veikia Suvalkijos

kariuomenės istorijos ir tradicijų muziejus. Muziejaus eksponatai pasakoja Lenkijos kariuomenės, visų pirma lenkų karinių dalinių Suvalkuose, istoriją. Priešais muziejų galima pamatyti sunkiąją karinę techniką (transporto

priemones, transporterius, patrankas, raketsvaidžius). Pastatu ir eksponatais rūpinasi vietiniai kariniai daliniai. Antrame pastato aukšte yra pokylių salė, joje vyksta susitikimai, koncertai ir t. t. Pastatas įtrauktas į istorijos paminklų registrą.

MARIJOS KONOPNICKOS MUZIEJUS

2

Ul. Kościuszki 31, Suwałki

Pastatas yra T. Kosciuškos g. 31. Pastatytas XX amžiaus 4 dešimtmetyje. 1842 m. gegužės 23 d. jame gimė rašytoja ir poetė Marija Konopnicka (mergautinė pavardė Wasiłowska). Jos tėvas buvo vietinio teismo tarnautojas.

Tai klasicizmo stiliaus pastatas. Pagrindiniame ir pagalbiniame pastatuose įsikūręs muziejus, kurio ekspozicija skirta rašytojos, poetės ir visuomenės veikėjos Marijos Konopnickos kūrybai bei gyvenimui. Šiuo metu pagrindinis pastatas remontuojamas.

ANDŽEJAUS STRUMILOS VARDO ŠIUOLAIKINIO MENO CENTRAS

3

Ul. Kościuszki 45, Suwałki

Pastatas, kuriame veikia galerija, yra T. Kosciuškos g. 45. Tai klasicizmo stiliaus namas, pastatytas XX amžiaus penktajame dešimtmetyje. Iš pradžių čia buvo paštas. Abiejose pastato pusėse buvo vartai, per kuriuos į kiemą įvažiuodavo pašto karios, gabenančios paštą ir keleivius. Šalia yra du pagalbiniai pastatai, skirti paštui ir keleiviams aptarnauti. Keletą metų pastate veikia šiuolaikinio meno centras, kurį globoja žinomas Suvalkijos menininkas Andžėjus Strumila.

VIENO PAVEIKSLO GALERIJA

4

Pl. Piłsudskiego, Suwałki

Šis nedidukas namelis (mažiau nei 1,5 m x 1,5 m) pastatytas XIX amžiaus antroje pusėje klasicizmo stiliumi. Jis buvo naudojamas įvairiais tikslais. Tai buvo turgaus mokesčių surinkimo vieta, degalinės pagalbinis pastatas, nuo praeito amžiaus aštuntojo iki dešimtojo dešimtmečio jame buvo pardavinėjami ledai.

Vieno paveikslo galerija pradėjo veikti 2008 metais. Joje eksponuojami tapybos ir fotografijos darbai, jų autoriai – menininkai mėgėjai ir profesionalai. Galerijos pranašumas yra tas, kad su menininko darbais praeiviai gali susipažinti visą parą, tiesiog eidami pro šalį.

Vieno paveikslo galerija įsikūrusi nedideliame pastate pietrytiniame maršalkos J. Piłsudskiego aikštės kampe. Ko gero, tai mažiausia Lenkijoje, o gal ir Europoje, galbūt netgi visame pasaulyje, galerija.

VALSTYBINIS ARCHYVAS SUVALKUOSE

Ul. Kościuszki 69, Suwałki

5

Namas yra T. Kosciuškos gatvėje. Pastatytas XIX amžiaus viduryje, antroje amžiaus pusėje perstatytas ir padidintas, ruošiantis jame įsteigti teismą, kuris su pertraukomis veikė iki XX amžiaus dešimtojo dešimtmečio. 1920 metais jame buvo pasirašyta paliaubų sutartis tarp Lenkijos ir Lietuvos, kuria formaliai buvo nutraukiami karo veiksmai tarp abiejų šalių ir nustatyta valstybės siena.

Antrojo pasaulinio karo metu pastatą naudojosi Vermachto (Vokietijos kariuomenės) kareiviai, kurie grįždavo atostogų iš Rytų fronto; jame būdavo dezinfekuojami nuo utėlių, pasikeisdavo uniformas.

Pagrindiniame pastate nuo XX amžiaus dešimtojo dešimtmečio vidurio įsikūręs valstybinis archyvas (anksčiau jis veikė pagalbiniame pastate). Prieš keletą metų pastatas buvo atnaujintas. Tai klasicizmo stiliaus statinys.

SUVALKŲ APSKRITIES MUZIEJUS

6

Ul. Kościuszki 81, Suwałki

Pastatas yra T. Kosciuškos g. 81. Statytas 1912–1913 metais piliečių reikmėms; jame taip pat veikė bankas. Tai neorenesanso stiliaus pastatas. Po Antrojo pasaulinio karo jame veikė vidurinių mokyklų mokinių bendrabutis. XX amžiaus šeštajame dešimtmetyje Antoni Patla pradėjo kaupti eksponatus, tapusius Suvalkų muziejaus užuomazga. Praeito amžiaus aštuntajame dešimtmetyje pastate įsikūrė apskrities muziejus.

Jame eksponuojami archeologiniai bei tapybos darbai (taip pat ir Suvalkų menininko Alfredo Wieruszo-Kowalskio darbai). Nuolatinė ekspozicija supažindina su Suvalkijos istorija nuo priešistorinių laikų iki šių dienų. Prieš keletą metų pastatas buvo atnaujintas ir pritaikytas muziejaus reikmėms.

MARIJOS KONOPNICKOS VARDO VIEŠOJI BIBLIOTEKA

Ul. E. Plater, Suwałki

Marijos Konopnickos vardo viešoji biblioteka įsikūrusi šiuolaikiniame pastate (jame ketinta įrengti šokių mokyklą). Bibliotekoje sukaupti knygų rinkiniai ir leidiniai. Objektas skirtas Suvalkų miesto ir regiono gyventojams. Marijos Konopnickos vardo viešoji biblioteka Suvalkuose renka, parengia, saugo ir eksponuoja bibliotekos fondus, ypač medžiagą apie Suvalkus ir apylinkes. Biblioteka vykdo informacinę, bibliografinę ir leidybinę veiklą, ypatingas dėmesys skiriamas Suvalkams ir regionui.

Biblioteka turi keletą filialų ir multimedijos centrą „Midicenter“. Čia vyksta įvairūs literatūriniai renginiai. Gausėjantys bibliotekos fondai vos telpa dabartiniame pastate, tikriausiai netrukus jį reikės praplėsti.

SUVALKŲ KULTŪROS CENTRAS

Ul. Jana Pawła II, Suwałki

SOK (Suvalkų kultūros centras) įsikūręs šiuolaikiniame pastate Jono Pauliaus II g. 5. Objekto širdis – didžioji salė. Kultūros centre susitinka Suvalkų miesto ir regiono gyventojai. Jame vyksta užsiėmimai vaikams, jaunimui ir suaugusiesiems. Čia veikia meno, šokio, teatro studijos, yra dvi meno galerijos.

Erdviame vestibulyje veikia galerija „Patio“. Šiuolaikinė, šviesi ir draugiška erdvė puikiai tinka parodoms bei plastikos ar teatro užsiėmimams. SOK rūpinasi dar dviem objektais – galerija „Chłodna 20“ ir „PaCamera“, organizuoja daugybę miestiečiams ir turistams skirtų renginių.

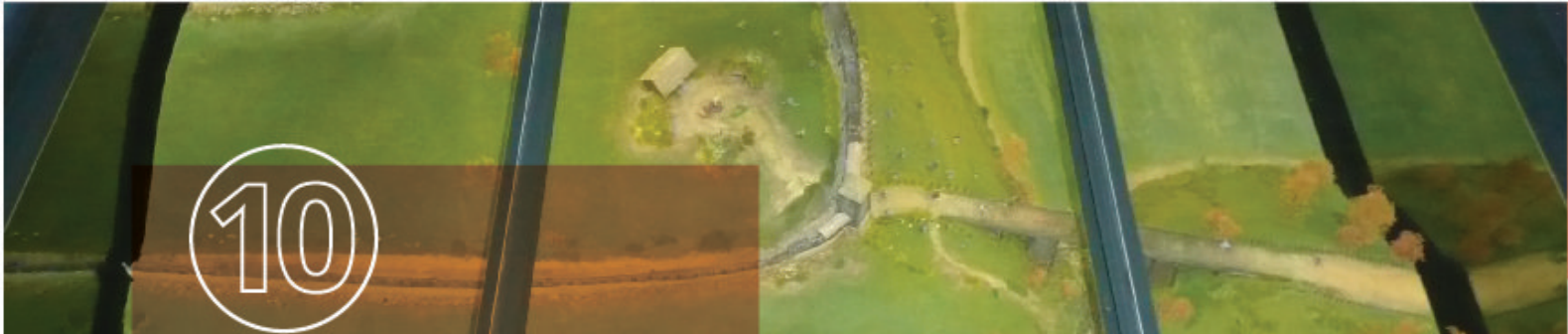
VYGRIŲ MUZIEJUS

9

Alfredo Litynskio vardo Vygrių muziejus Senajame Folvarke yra Vygrių nacionalinio parko dalis. 1927–1939 metais pastate veikė dr. Alfredo Litynskio vadovaujama hidrologinė stotis. Joje buvo tyrinėjami Vygrių ežerai. Karo metais vokiečių okupacinė kariuomenė naudojo pastatą karių poilsiui.

Po Antrojo pasaulinio karo pastato paskirtis keitėsi (jame veikė mokykla, poilsiavietė). 2007–2008 m. pastatas pritaikytas Vygrių muziejaus reikmėms. Multimedijos ekspozicijoje galima pamatyti aplinkinių Vygrių ežerų ir apylinkių gamtos bei kultūros vertybes. Vygrių nacionalinis parkas planuoja plėsti objektą.

10

JOTVINGIŲ ATMINIMO MUZIEJUS ŠIURPILYJE

Jotvingių atminimo muziejus Šiurpilyje ir turistinis maršrutas į Pilies kalną 2014 metais buvo įkurti Jeleniavo seniūnijos iniciatyva, bendradarbiaujant su Varšuvoje esančiu Valstybiniu archeologijos muziejumi.

Šis muziejus – tai bandymas parodyti jotvingių gyvenimo kasdienybę ir kovas su kaimynais. Nuolatinė ekspozicija supažindina su Pilies kalnu (lenk. Góra Zamkowa) jotvingių klestėjimo laikais.

Čia surinkti maketai, senųjų įrankių, ginklų ir papuošalų kopijos.

Multimedijos pristatymai atskleidžia galimą šių vietovių vaizdą XIII amžiuje.

Demonstracinės lentos, maketai ir artefaktai vaizduoja jotvingius kaip galingiausią prūsų gentį.

KITI OBJEKTAI IR TURISTINĖS ATRAKCIJOS

Kiti objektai

- 📍 Marijos Konopnickos paminklas, autorius Bohdan Chmielewski.
- 📍 Popiežiaus Jono Pauliaus II paminklas, autorius Gustaw Zemła.
- 📍 Maršalkos J. Pilsudskio paminklas, autorius Marian Konieczny.
- 📍 Erdvinė bliuzo instaliacija.
- 📍 Bliuzo atlikėjo suoliukas Chłodna gatvėje.

Suvalkijos gamta vilioja daugybę turistų. Suvalkai yra pačioje Suvalkijos širdyje, pietiniame Augustavo girios pakraštyje. Į rytus nuo Suvalkų yra Vygrių nacionalinis parkas, o šiaurėje – Suvalkų kraštovaizdžio parkas. Vasarą galima keliauti turistiniais maršrutais, prižiūrimais ir gerai paženklintais dviračių takais. Upėmis netoli Suvalkų plaukioja baidarių mėgėjai, ežeruose galima buriuoti. Beveik visus metus upėse ir ežeruose galima žvejoti. Suvalkija laikoma Lenkijos šiaurės poliumi. Lygumų ir kalvų slidinėjimui puikiai tiks žiemos sportų kompleksas Šelmentas.

LANKYTINI OBJEKTAI

- 📍 Klasicistiniai pastatai Kosciuškos, Hamerszmita, Chłodna gatvėse.
- 📍 Angliško stiliaus Gegužės 3 Konstitucijos parkas (jame auga Laisvės ąžuolas, yra XIX a. pr. saulės laikrodis).
- 📍 Šv. Aleksandro katedra, statyta XX a. 3 deš., projekto autorius Piotr Aigner.
- 📍 Šv. Petro ir Povilo bažnyčia (buvusi garnizono cerkvė), statyta XX a. pr.
- 📍 Šv. Trejybės evangelikų bažnyčia, statyta 1838-1841 m., projekto autoriai Vaclav Ritschel ir Karolis Majerskis.
- 📍 Kapinių kompleksas Zarzeczė g.
- 📍 Romos katalikų parapijos kapinės Suvalkuose (su neogotikine koplyčia).
- 📍 Stačiatikių kapinės (su medine cerkve).
- 📍 Sentikių kapinės.
- 📍 Evangelikų kapinės.
- 📍 Žydų kapinės (vokiečių okupantų suniokotos 1940-1941 metais, XX a. 9 deš. iš išsaugotų antkapių pastatyta atminties siena).
- 📍 musulmonų kapinės.
- 📍 Buv. piliečių resursa (dabar Apskrities muziejus), XX a. pr.
- 📍 Rotušė (dabar čia dirba Suvalkų savivaldybė ir Miesto Taryba), XIX a. 3 deš., ne kartą perstatyta.
- 📍 Buvusi berniukų gimnazija (dabar I Marijos Konopnickos vardo bendrojo lavinimo licejus), statytas 1843-1846 m., projektas Antoni Corazzi.
- 📍 Kareivinių kompleksas, statytas XIX-XX amžiaus sandūroje.
- 📍 Namas, kuriame gimė ir augo rašytoja ir poetė Maria Konopnicka (dabar čia veikia jos vardo muziejus).

BARAI IR RESTORANAI

„Pizzeria Rozmarino”

📍 ul. Kościuszki 75, Suwałki 16-400
☎ +48 87 566 59 04

„Karczma Polska”

📍 ul. Kościuszki 101a, Suwałki 16-400
☎ +48 87 566 48 60

„Browar Północny”, pubas, restoranas

📍 Noniewicz 42, Suwałki 16-400
☎ +48 502 699 399

„U Alike” Totoriška virtuvė

📍 ul. Kościuszki 98, Suwałki 16-400
☎ +48 885 385 723

„Tatarak”

📍 ul. Gen. Kazimierza Pułaskiego 24k, Suwałki 16-400
☎ +48 87 739 59 00

„Laguna”

📍 ul. Zastawie 6 (Zalew Arkadia), Suwałki 16-400

„Pierogarnia Rita”

📍 ul. Teofila Noniewicz 85B, Suwałki 16-400

APGYVENDINIMAS

Viešbutis „Loft 1898”

📍 ul. Pułaskiego 24K, 16-400 Suwałki
☎ +48 87 739 59 00 📍 1.7 km iki centro

Viešbutis „Velvet”

📍 ul. Tadeusza Kościuszki 128, 16-400 Suwałki
☎ +48 87 563 52 52 📍 0.5 km iki centro

Viešbutis „Szyszko”, Suwałki

📍 ul. Innowacyjna 3, 16-400 Suwałki
☎ +48 87 565 46 46 📍 2.1 km iki centro

„Europejska”, apartamentai

📍 ul. Wojska Polskiego 102, 16-400 Suwałki
☎ +48 87 564 26 26 📍 3.2 km iki centro

Viešbutis „Logos”

📍 ul. Tadeusza Kościuszki 120, 16-400 Suwałki
☎ +48 87 566 69 00

„Folwark Hutta”, Pensionatas

📍 Huta, Suwałki 7, 16-402 Suwałki
☎ 515 269 875 📍 6.4 km iki centro

Viešbutis „Akvilon”

📍 ul. Tadeusza Kościuszki 4, 16-400 Suwałki
☎ +48 87 563 59 40 📍 0.7 km iki centro

Viešbutis „Nad Wigrami”

📍 Gawrych Ruda 39B, 16-402 Gawrych-Ruda
☎ +48 87 563 59 59

TURIZMO INFORMACIJA

Turizmo informacijos centras

📍 Księdza Kazimierza Aleksandra Hamerszmity 16
☎️ +370 343 97 778

Turizmo informacijos centras

📍 Wigierski Park Narodowy, Krzywe 82
☎️ +48 87 5632562

Turizmo informacija/Vygrių muziejus

📍 Stary Folwark 50
☎️ +48 87 5630152

PIRMOJI PAGALBA

Policija

📍 ul. Pułaskiego 26, 16-400 Suwałki
☎️ 112, +48 87 5641211

Gaisrinė

📍 Pułaskiego 73, 16-400 Suwałki
☎️ 112, +48 87 5660200

Greitoji

📍 ul. Szpitalna 60
☎️ 112

TRANSPORTAS

Autobusų stotis

📍 Ul. Utrata 1 b, Suwałki

Geležinkelio stotis

📍 Ul. Kolejowa 22, Suwałki

KELIŲ PAGALBA

Pomoc drogowa

📍 ul. Generała Władysława Sikorskiego 6
☎️ +48 505 777 972

Pomoc Drogowa Suwałki Ulikowscy

📍 ul. Dubowo I 12
☎️ +48 604 577 646

R&Cars

📍 ul. Budowlana 3
☎️ +48 87 565 18 50

Jakubowicz M. Pomoc drogowa

📍 ul. Kolejowa 16
☎️ +48 500 292 566

VAISTINĖS

- Apteka Gemini, ul. Teofila Noniewicza 93A, tel. +48 87 565 00 82,
- DOZ Apteka dbam o zdrowie, ul. A. Wierusz Kowalskiego 2, tel. 800 110 110,
- Apteka Gemini, ul. 1 Maja 6, tel. +48 87 566 25 94,
- DOZ Apteka dbam o zdrowie, ul. Teofila Noniewicza 85D, tel. 800 110 110,
- Apteka Cef@rm 36,6, ul. Marii Konopnickiej 2, tel. 87 566 50 91,
- DOZ Apteka dbam o zdrowie Homeopatyczna, ul. Wincentego Witosa 13, tel. +48 87 567 34 59,
- Apteka Arnika, ul. Nowomiejska 15, tel. +48 87 567 72 47,
- Apteka Dom Handlowy Arkadia, ul. Teofila Noniewicza 42a, tel. +48 87 566 51 42,
- Apteka, ul. Tadeusza Kościuszki 78, +48 87 565 11 48,
- Apteka Nowa Farmacja, ul. 1 Maja 21, tel. +48 603 884 001,
- Apteka, ul. Aleksandra Putry 9, tel. +48 87 567 49 80,
- DOZ Apteka dbam o zdrowie im. Św. Kingi, ul. Nowomiejska 4, tel. +48 87 567 80 52,
- Apteka Natura, ul. Emilii Plater 20, tel. +48 87 566 75 39,
- Pod Żółtym Lwem. Apteka, ul. Ludwika Waryńskiego 19, tel. +48 87 565 35 80,
- Apteka z Różą, ul. Klonowa 40, tel. +48 87 565 01 30,
- Cefarm Białystok S.A. Apteka, ul. Noniewicza 48, tel. +48 87 566 57 59,
- Apteka im. św. Kosmy i Damiana, ul. Wawrzyńca Gałaja 4, tel. +48 87 566 49 32,
- Perkowska Irena. Apteka, ul. Emilii Plater 45, tel. +48 87 567 91 06,
- Apteka Arkadia, ul. Teofila Noniewicza 42a, tel. +48 87 566 51 42,
- Apteka Cef@rm 36,6 , ul. Kawaleryjska 20, tel. +48 87 563 06 29,

PAŠTAS

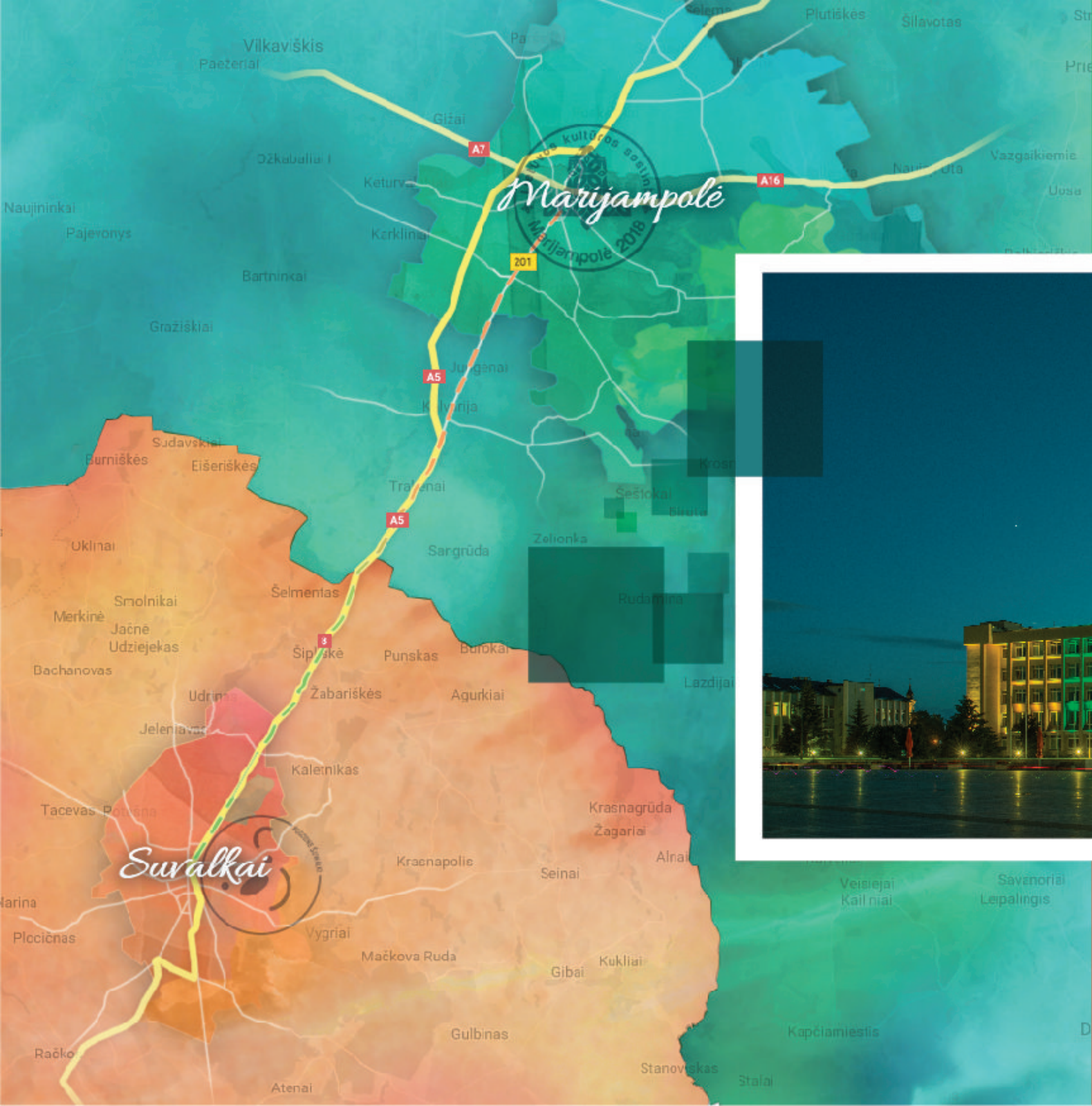
- Urząd Pocztowy Suwałki 1, ul. gen. Kazimierza Pułaskiego 52, tel. +48 87 565 06 70,
- Urząd Pocztowy Suwałki, ul. Sejneńska 13, tel. +48 87 565 17 72,
- Urząd Pocztowy Suwałki 004, ul. Tadeusza Kościuszki 25, tel. +48 87 565 66 13,
- Urząd Pocztowy Suwałki 8, ul. Ludwika Michała Pacy 5G, tel. +48 87 567 10 24,
- Poczta POLSKA Lokal 206 obok MARTES Sport, ul. Generała Józefa Dwernickiego 15, +48 507 164 551,
- Urząd Pocztowy Suwałki 006, ul. Klonowa 41A, +48 87 567 34 35,
- Poczta Polska, ul. Północna 27, tel. +48 87 567 34 00.

DEGALINĖS

- ORLEN, ul. Pułaskiego 2, tel. +48 24 256 01 51,
- ORLEN, ul. Wojska Polskiego 16, tel. +48 24 256 06 42,
- LOTOS Optima - Stacja paliw, ul. Kolejowa 7, tel. +48 801 345 678,
- Shell, ul. Gen. Kazimierza Pułaskiego, tel. +48 531 044 832,
- Circle K Stacja paliw, ul. Pułaskiego, Mikołaja Reja 2, tel. +48 87 567 56 83,
- Circle K Express, Stacja paliw, ul. Kowalskiego 2B,
- Oil Transfer Development Stacja Paliw sp. z o.o., Generała Kazimierza Pułaskiego 107, tel. +48 87 567 13 61,
- Delfin stacja paliw, ul. Sejneńska 36, tel. +48 87 566 71 10,
- Globtroter. Stacja paliw, ul. Adama Mickiewicza 17, tel. +48 87 566 70 31,
- KARP, Stacja paliw, ul. Bakalarzewska 90,
- PKS w Suwałkach S.A., Stacja paliw, ul. Wojska Polskiego 100,
- INEES, Stacja paliw, ul. Adama Mickiewicza 17, tel. +48 87 566 70 31.

BANKOMATAI

- 📍 Planet Cash. Bankomat, ul. Noniewicz 22,
- 📍 Euronet Polska Sp z o. o., Bankomat, ul. Kościuszki 22, mBank SA, oddział,
- 📍 Bankomat Banku Pekao S.A., Urząd Skarbowy, ul. 1-go Maja 2a,
- 📍 Santander Bank Polska S.A., Bankomat, ul. Tadeusza Kościuszki 49,
- 📍 Planet Cash. Bankomat, ul. Świerkowa 54,
- 📍 PKO Bank Polski. Bankomat, ul. Tadeusza Kościuszki 72,
- 📍 PKO Bank Polski. Bankomat, ul. Noniewicz 48,
- 📍 Bankomat/Wpłatomat Banku Pekao S.A., ul. Noniewicz 89,
- 📍 PKO Bank Polski. Bankomat, ul. Mikołaja Reja 15,
- 📍 Euronet Polska Sp z o. o., Bankomat, ul. Dwernickiego 15, Centrum Handlowe Plaza,
- 📍 Cash4You. Bankomat, ul. Generała Kazimierza Pułaskiego 16,
- 📍 Euronet, Bankomat, ul. Tadeusza Kościuszki 103,
- 📍 Alior Bank – Bankomat, ul. Tadeusza Kościuszki 56,
- 📍 Planet Cash. Wpłatomat/Bankomat, ul. Ignacego Daszyńskiego 8,
- 📍 Bank Polskiej Spółdzielczości S.A. Bankomat, ul. Utrata 4,
- 📍 Euronet Polska Sp z o. o., ul. Kościuszki 64 Credit Agricole Bank Polska S.A.,
- 📍 Euronet Polska Sp z o. o., ul. Noniewicz 38, Getin Bank – Oddział,
- 📍 Euronet Polska Sp z o. o., ul. Noniewicz 46, sklep Stokrotka.

Suralkai

Marijampolė

